VIENOTI LATVIJAI!

NOVADNIEKS

SESTDIEN, 1990. gada 9. jūnijā

PREIĻU RAJONA LAIKRAKSTS

Nr. 68 (6973)

Maksā 2 kap.

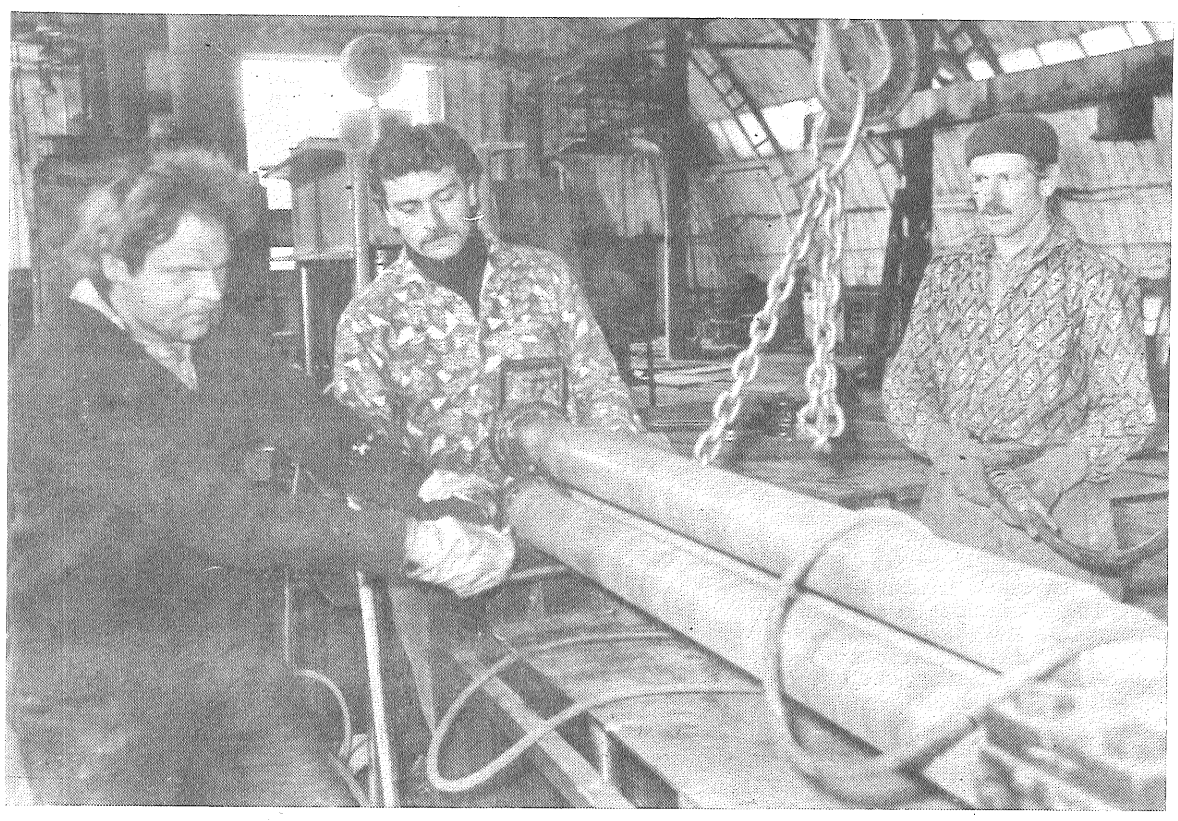

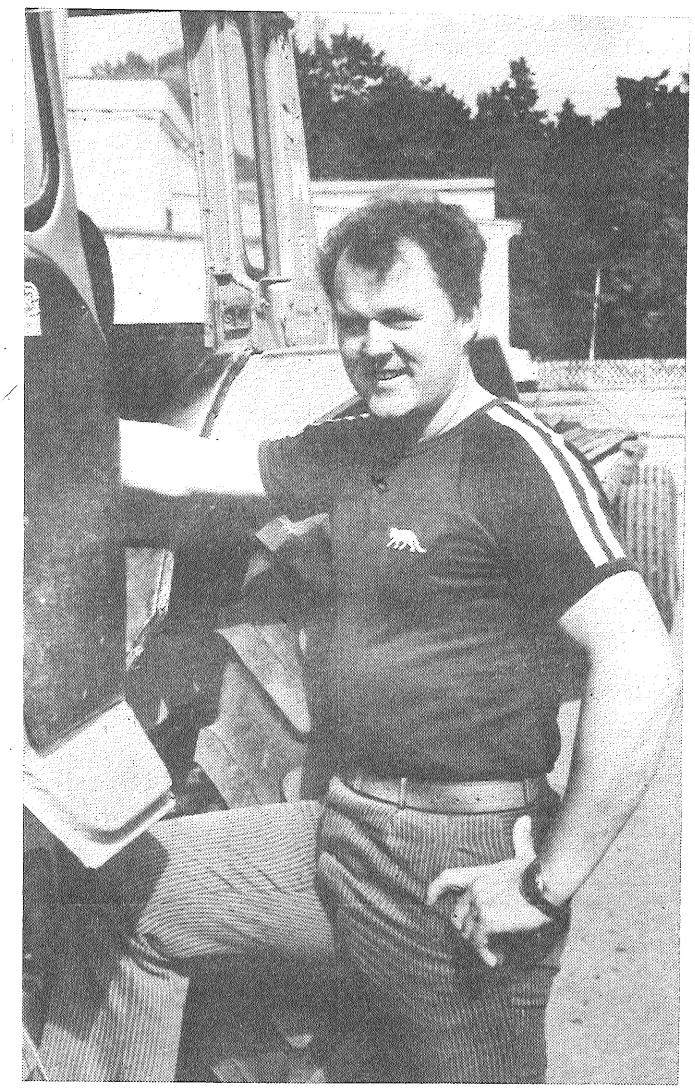

Kaut arī ir grūtības ar metāla izstrādājumu sagādi, tomēr ražošanas apvienības «Lauktehnika» ļaudis sekmīgi pilda uzdevumus. Cakla ir remontdarbnīcu brigāde, kurā strādā atslēdznieki — metinātāji Viktors Moisejevs, Fjodors Trifonovs un Jāzeps Latkovskis (augšējais attēls). Viņi ražo nestandarta iekārtas katlu mājām. Pavisam vairāk nekā trīsdesmit nosaukumu izstrādājumus. Vīri strādā ar radošu izdomu.

Mehanizētajā vienībā viens no labākajiem mehanizatoriem ir Vladislavs Brakovskis (attēls pa labi). Galvenais viņa pienākums — no Aglonas materiāli tehniskās apgādes bāzes rajona lauku saimniecībām piegādāt saņemto jauno tehniku. Pretenziju parasti nav. V. Brakovskis jauno tehniku piegādā pilnīgi sakomplektētu.

J. SALNAVIEŠA teksts un foto

Pirmās lopbarības tonnas

Pirmās lopbarības tonnas jau sagatavotas kolhozā «Sarkanā ausma». Līdz 5. jūnijam nopļauti 49 hektāri kamolzāles un rapša sējumu. Zaļā masa lopbarībai ir iezīmēta Dzelzavā un Punculos.

Pēc nedēļas vai divām saimniecībā uzsāks masveida zāļāju pļauju.

A. VELDRE

Darbi vēl nav pusē

Siltā ziema šogad kavēja organiskā mēslojuma izvešanu uz tīrumiem. Pagaidām lielākā daļa saimniecību uz tīrumiem nav izvedusi pat pusi no nepieciešamās organikas. Izņēmums ir vienīgi kolhozs «Dubna», kur plāns paveikts par 118 procentiem. Astoņdesmit četrus procentus no plānotā organikas daudzuma uz tīrumiem aizgādājis Kirova kolhozs. Nesteidzas «Zelta vārpa», «Vanagi» un pārējās saimniecības.

A. IĻJINA

Lauku ikdiena

Ceļā uz atdzimšanu

Kādreizējais Suvorova kolhozs, tagad skanīgie «Silajāņi» nekad nebija to saimniecību vidū, kuras sauca par priekšniecības mīluļiem un veda viesiem izrādīt. Kur nu! Gan augsnes smagas, gan cilvēki ar smagiem rakstu riem, pat problēmas tur smagākas nekā citiem. Tagad laiki savādāki, un izrādās, ka bez centra balstīšanas un mācīšanas lauciniekī prot iztikt pavisam labi — i govis pienu dod, i tīrumi zaļo.

— Kā klājas, priekšsēdētāj? — prasīju Vladislavam Lauziniekam.

— No agrorūpnieciskās apvienības mums pārmet, ka vēlu sākām sēt. Citi jau martā un aprīļa sākumā rāva pilnā spārā. Ko mēs savos māla kalnos varam iesākt? Kad varēja tikt uz tīruma, tad sējām. Kur līdzens, tur drīz vien sadīga, bet kalnu augšas vēl ilgi plikas stāvēja. Kad sāka līt, tad arī sazaļoja. Nu mums visa raža būs divos stāvos. Ar bietēm paveicās. Sasējām neilgi pirms lietus. Tagad visos trīsdesmit četros hektāros sadīgušas, zāles arī nav pagaidām. Būs viegla ravēšana.

— Kā būs ar priekšdienām?

— Ar priekšdienām — dikti slikti. Būs jādzīvo un jāiztiek no sava darba. Viss, kas līdz šim bija saplānots uz nākamo piecgadi tagad no jauna jāpārrēķina. Viss atkarīgs no agronomiem — cik viņi varēs graudu, cik lopbarības izaudzēt. Tad zootehniķi zinās, kādu lopu skaitu saglabāt.

Tagad mums kolhozā ir 1 510 cūku (gada sākumā bija vairāk — daudz sivēnu kolhozniekiem pārdevām), 1 477 liellopi, no kuriem 489 slaucamās govis. Nu ir vairāk nekā skaidrs, ka nāksies samazināt cūku skaitu, jo tām no visas barības lielākā daļa koncentrāti. Spriežam, ka sivēnmātes gan vajadzētu iespēju robežās saglabāt, lai vismaz kolhozniekī varētu nopirkt pa kādam sivēnam.

Kā būs ar govīm, to vasara rādīs. Pagaidām šķiet, ka radīsies grūtības ar siena sagādi. Maija sausums aizturēja augšanu, zālīte tikai nieka sprīža garumā, bet jau savārpojusi un nupat sāks ziedēt. Priecājamies, ka nu pēc lietus vismaz ganības uzlabosies. Pēdējās dienās taisni žēl bija uz aplokiem skatīties. Slaucam divas reizes dienā. Tradicionāli, ka ar 1. jūniju uzsākam nakts ganīšanu. Tas ir labi, jo ar ganiem, tāpat kā daudzkur citur, problēmu problēmas.

— Bet kā ar mehanizatoriem? No viņiem taču visas saimniecības nākotne atkarīga...

— Kādi nu ir, ar tādiem iztiekam. Ko tad citu lai iesākam? Ja pie mums būtu tā, kā tajos «pūstošajos rietumos», kad pa Silajāņiem kādi desmit traktoristi bezdarbnieki ar lozungiem staigātu, tūlīt pat gabalus piecus no savējiem laistu projām. Rastos stimuls censties. Bet tagad reizēm izrīkojas, kā patīk. Ja cilvēkiem slinkums un alkohols asinīs, tad nekāds priekšsēdētājs disciplīnu neiedzīs. Tādam ir pilnīgi vienalga, kādos apstākļos viņš dzīvo, kā ar savu nevīžību laiž zemi postā.

— Vai tad tiešām situācija ir tik bēdīga?

— Protams, uz slinkiem un dzērājiem pasaule nebalstās. Ir mums strādīgi mehanizatori, ir čakli laukkopji. Kolhoza teritorijā ierādītas robežas trim jaunsaimniecībām. Divi ir mūsu pašu ļaudis, trešais — atbildīgs speciālists no Preiļiem. Es jau, protams, saprotu, ka gada laikā neko lielu izdarīt nevar, pat kārtīgi iesākt saimniekot nevar. Bet kolhoznieki man baksta ar pirkstu acīs — sak, priekšsēdētāj, izdalīji visādiem tur zemi, bet šie tik balandas un nātres audzē...

Pēdējā kopsapulcē vēl trijiem nolēmām dot zemi un ļaut saimniekot. Tie visi ir rīdzinieki. Viens no viņiem atgriežas uz tēva mājām. Viņa draugi ir ģimenes cilvēki, jauni un stipri, — bet gadus desmit ar visiem bērniem mitinās kopmītnēs, zaudējuši pēdējās cerības galvaspilsētā uzlabot savus dzīves apstākļus. Vienīgā cerība palikusi lauki un zeme. Gribas cerēt, ka viņi zina — zeme tā vien no laba prāta nekādas bagātības ārā neceļ un galdā neliks.

Dmitrijs Gorins un Aleksandrs Požuvanskis bija pirmie, kuri uzdrošinājās nemt plašu jaunsaimniecību. Šķiet, ka nenožēlo. Požuvanskim, piemēram, meliorātori ceļu uzbūvēja, tagad viņš gādā būvmateriālus. Daudz jābūvējas. Un pirmais objekts būs lopu kūts, uzskata, ka paši var iztikt, bet lopiņiem vajadzīga kārtīga mītne. Viņiem ir trīs slaucamās govis, ir bulļuki, ir ataudzējamās teličes. Slaucamo govju skaitu taisās krietni palielināt, jo slaukšana notiek mehanizēti. Arī tehnika iesākumam sagādāta pilnīgi pietiekami.

Es atbalstu individuālos saimniekotājus, taču esmu pārliecināts, ka vēl vismaz gadus divdesmit bez kopsaimniecību ražošanas mēs neiztiksim. Re, kā pilsētnieki bēg uz laukiem. Nupat divas ģimenes pieteicās — gribot dzīvot laukos un iesākumam strādāt kolhozā. Būs jāapspriežas, cilvēki mums vajadzīgi.

Bet cik tad sen atpakaļ visi devās uz pilsētām.... Kādēļ? Nu tādēļ, ka nebija ceļu laukos. Purvā tak visu dzīvi nenodzīvosi. Ja bērniem uz skolu līdz lielceļam trīs kilometri brienami, tad nekā priecīga nav. Ne ziemu, ne vasaru līdz mājām ar mašīnu nepiebrauksi. Vajag būvēt ceļu — taču kolhozam attiecīgas tehnikas nemaz nav. Tas, ko mēs darām, ir tikai lāpīšanās. Arī grants karjera tuvumā nav, bet no mālim būvēšana nesanāk, vienīgi podi un bļodas.

Karjers ir agrofirmas teritorijā, taču caur ciematu mums nelauj braukt, esot jābūvē atsevišķs ceļš. Kad šī problēma atrisināsies, nezinām ne mēs, ne celinieki, kuriem pašiem šī atradne būtu visai izdevīga.

Kopš piecdesmitajiem gadiem arvien lielāku esam vērsuši galveno kļūdu — lai tik rūpniecība ražo «Donas», simtpiecdesmitniekus un septiņsimtniekus. Bet par to, kā art, sēt un pļaut, kā govi slaukt un cūkas mehanizēti barot viensaimniekam, neviens nelikās ne zinis. Tagad savārīto putru strēbt kļūst arvien grūtāk, daudz ko mainīt vajag līdz pašiem pamatiem. Būs grūti...

L. KIRILLOVA

Esam ceļa sākumā

Par LNKP darbības pamatprincipiem

Šī gada 14. aprīlī LNKP kongress pieņēma partijas statūtus un apstiprināja darbības pamatprincipus. Tie bija nepieciešamie nosacījumi, lai sāktu veidoties partijas organizācijas, pieaugtu to biedru skaits. Tagad vajag pamatīgāk izvērtēt mūsu partijas uzdevumus, kā arī darbības veidus un virzienus.

LNKP CK politiskā komisija apkopojusi rajonu konferencēs izteiktos viedokļus un piedāvā tos lasītājiem. Aicinām uz radošu diskusiju!

Uz kā balstās mūsu pārliecība par nepieciešamību izveidot Latvijas Neatkarīgo komunistisko partiju? Latvijā ir spēcīgas kreiso spēku kustības tradīcijas. Tās saista mūs gan ar 1905. gada revolūciju, kad 1904. gadā nodibinātā latviešu sociāldemokrātiskā strādnieku partija patiesi bija tautas partija, gan ar sociāldemokrātisko kustību Latvijas Republikas gados. Masu kreisās partijas vieta Latvijas politiskajā spektrā joprojām ir brīva. Par tādu nespēj kļūt arī LKP konservatīvā spārna konsolidācijas rezultātā izveidojusies PSKP Latvijas teritoriālā organizācija.

LKP 25. kongresā norobežošanās notikusi nevis tikai divos jautājumos, kā to mēģina apgalvot mūsu oponenti, tas ir, par Latvijas valsts un Latvijas Komunistiskās partijas statusu. Skelšanās pamatā ir principiālas domstarpības sabiedrisko procesu izpratnē. Runa ir par divu virzienu norobežošanos. No vienas puses, tas ir ortodoksāli komunistiskais virziens, kas savās galējās izpausmēs (tās arvien noteiktāk pārvēršas par noteicošām) saplūst ar neostalinismu, no otras puses, sociāldemokrātiskais virziens. Runa ir par divām būtiski atšķirīgām partijas darbības koncepcijām. PSKP Latvijas teritoriālā organizācija pretendē saglabāt visas sabiedrības politiskā avangarda partijas lomu. LNKP izvirza sev uzdevumu izveidoties par parlamentāra tipa partiju.

Komunistiskā ideoloģija visā pasaulē nonākusi dziļā krīzes situācijā. To spilgti apliecina pēdējie notikumi Austrumeiropā un arī Baltijā. Tautas vairs netic utopiskiem ideāliem. Komunisma krīze mūsu izpratnē nozīmē to, ka ir bankrotējuši mēģinājumi veidot taisnīgas sabiedrības modeli, balstoties uz proletariāta diktatūru, ražošanas līdzekļu pilnīgu sabiedriskošanu (kas praksē izvērtās par to valstiskošanu), noliedzot tirgus ekonomiku un politisko plurālismu. Komunistiskās sabiedrības uzcelšanas ideja nav pieņemama ne jau tāpēc, ka to nevar īstenot šodien, bet gan tāpēc, ka, ejot Marksa iedomāto ceļu, to nevar realizēt principā. Mēs atsakāmies no K. Marksa sociālpolitiskās teorijas, bet mēs neatsakāmies no Marksa teorijas vispār, piemēram, no agrīnā Marksa humānisma. Mēs uzskatām, ka šis XIX gadsimta domātājs var rosināt mūsu teoētisko darbību, taču viņš tomēr nespēj sniegt atbildes uz XX gadsimta aktuāliem jautājumiem.

Komunistiskās ideoloģijas krīze ir padarījusi pievilcīgu demokrātisko sociālismu. Ar to mēs saprotam nevis pabeigtu sabiedrības projektu, bet gan gatavību laut sabiedrībai iet tās attīstības dabisko gaitu, kurā būtu jārealizē divi galvenie principi — cilvēku brīvība un sociālā aizsargātība.

Uz šo principu pamata 14. aprīlī arī izveidojās Latvijas Neatkarīgā komunistiskā partija kā patstāvīgs politisks spēks, kas darbojas Latvijas tautas un darba cilvēka interesēs, noliedzot organizatorisko pakļaušanos kādam citam politiskam spēkam gan Latvijā, gan ārpus tās. Līdz ar to LNKP nepiedalās PSKP XXVIII kongresa delegātu vēlēšanās. Vienlaikus LNKP kongresā mēs apliecinājām savu gatavību sadarboties ar PSKP radikālās pārbūves veicināšanā PSR Savienībā. Tāpēc esam gatavi, ja sanemsim attiecīgu ielūgumu, piedalīties PSKP XXVIII kongresā kā viesi.

Mēs apzināmies, ka esam ceļa sākumā uz jaunas kreiso spēku partijas izveidošanu Latvijā. Mūsu sociālā bāze pašlaik ir lauku darbaļaudis, liela daļa latviešu inteliģences, valsts iestāžu darbinieki, skolotāji un augstskolu pasniedzēji, žurnālisti. Mūsu priekšrocība pašlaik ir tā, ka mūsu rindās koncentrēta ievērojama daļa Latvijas intelektuālā potenciāla. Protams, gribētu savās rindās redzēt vairāk pilsētu strādniecības, it īpaši ievērojot to, ka LNKP darbības principi atbilst viņu sociālajām un nacionālajām interesēm pārejas periodā uz Latvijas neatkarības atjaunošanu **de facto**.

Mēs pilnīgi atbalstām Augstākās Padomes pieņemto Deklarāciju par Latvijas Republikas neatkarības atjaunošanu un reālu tās īstenošanu redzam, noslēdzot attiecīgus līgumus starp PSRS un Latvijas Republiku kā starp suverēnām valstīm.

Savā darbībā mēs orientēsimies uz darba cilvēku, uz visiem, kas pelna sev iztiku ar rokām un prātu algotā darbā. Savā parlamentārajā darbībā centīsimies aizstāvēt tos sabiedrības slāņus, kuru ienākumi ir fiksēti (arī pensionārus un studentus) un kuriem visvairāk nāktos ciest pārejā uz tirgus ekonomiku.

Šo cilvēku interesēs LNKP savā politikā aizstāvēs šādas pamatidejas:

*** LNKP — par neatkarīgu, brīvu un demokātisku Latviju.**

Uzskatot Latvijas valstiskās neatkarības atjaunošanu par latviešu tautas pašnoteikšanās tiesību realizāciju, gribam redzēt neatkarīgo Latviju kā tiesisku, demokrātisku un sociāli taisnīgu valsti, kas aizsargās visu Latvijas iedzīvotāju intereses, neatkarīgi no viņu dzimuma, nacionālās un partijas piederības, sociālā un mantiskā stāvokļa, reliģiskās un politiskās pārliecības.

*** Nebūs brīvas Latvijas bez brīva cilvēka.**

Brīvība ir viena no mūsu partijas pamatvērtībām. Brīvība politiskajā jomā nozīmē starptautiski atzītu cilvēka tiesību ievērošanu, pilsonu aizsardzību pret valsts patvaju, konstitucionāli noteiktu vairākpartiju sistēmu, brīvi izteiktu tautas gribu valsts varas un pašpārvaldes realizācijā. Brīvība ekonomiskajā sfērā nozīmē īpašuma formu daudzveidību, brīvas iniciatīvas tiesības, tiesiskas garantijas privātīpašuma attīstībai.

*** Katram Latvijas iedzīvotājam — reālas sociālās garantijas.**

Sociālo garantiju fondi jāveido no valsts ievāktiem tiešiem un netiešiem nodokļiem, kā arī no sabiedriskiem ziedojumiem. Sociālo garantiju uzdevums ir nodrošināt visiem iedzīvotājiem sabiedriski atzītu iztikas minimumu jebkuros apstākļos, taču neierobežojot neviena personiskos centienus pēc paša un savas ģimenes labklājības.

*** Konsekventa demokrātija — drošākais ceļš uz pilsonisko mieru Latvijā.**

Mūsu darbības pamats — konsekventa demokrātija gan partijā (demokrātiskā centrālisma noliegšana, frakciju brīvība), gan ārpus tās. Mēs iestājamies par konsekventu varas dalīšanu, par Latvijas Republikas pilsonības piešķiršanu visiem republikas pastāvīgajiem iedzīvotājiem, kuri vēlas savu dzīvi saistīt ar Latvijas valsti.

*** Ražošanas līdzekļus — ražotāju rokās.**

Jāizveido tāda īpašuma attiecību sistēma, kas garantētu privātpersonu, kolektīvu un valdības reālas tiesības un iespējas rīkoties ar saražoto produkciju, nacionālo ienākumu un budžeta līdzekļiem. Jāpanāk tiesiski, ekonomiski un sociāli līdztiesīgi nosacījumi valsts, kooperatīvā, sabiedrisko organizāciju un pilsoņu privātā īpašuma pastāvēšanai un attīstībai visu Latvijas iedzīvotāju interesēs. Jebkuras saimniekošanas formas pastāvēšanas tiesības nosaka tās spēja paplašināt sabiedriski derīgas produkcijas ražošanu.

*** Privatizācija — uz priekšu un nevis atpakaļ.**

Mēs uzskatām, ka privātās iniciatīvas un privātā īpašuma attīstība nenozīmē pilnīgu atgriešanos pie Pirmās republikas mantiskajām saistībām ar privātām personām, akciju un citām sabiedrībām.

*** Latvijai jāatgriežas Eiropā.**

Demilitarizēta Baltija un Skandināvija ir tilts uz brīvu un vienotu Eiropu.

Mēs iestājamies par Latvijas un visas Baltijas demilitarizāciju, par nepieciešamību precīzi noteikt PSRS Bruņoto Spēku statusu Latvijā pārejas periodā. Jāveido demilitarizēta zona Baltijā un Skandināvijā, kas, kļūdama buferzona starp Varšavas paktu un NATO, kalpotu arī par tiltu starp Austrumiem un Rietumiem. Latvijai jākļūst par pilntiesīgu Helsinki—II konferences dalībvalsti.

Mūsu attiecības ar citiem politiskajiem spēkiem gribam veidot uz paritātes un politiskās partnerības principu pamata, paturot par mērķi sociāli taisnīgas un demokrātiskas sabiedrības veidošanu neatkarīgā, brīvā un tiesiskā Latvijas valstī. Līdz ar konkrēto jautājumu risināšanu par ekonomikas privatizācijas ceļiem, par sociālās nodrošināšanas sistēmas tālāku attīstību parādīsies viedokļu atšķirības, kas ir dabiski demokrātiskā sabiedrībā.

Ceram uz konstruktīvu sadarbību ar LSDSP un LSDP, kas nav svešas mums savās programmatiskajās ievirzēs.

Arī Latvijas Tautas frontes programmā spēcīgas ir sociāldemokrātiskās tendences. Vienlaikus LTF ir jumta organizācija un tās piekritēju politisko uzskatu spektrs ir visai plašs. Liela daļa LNKP biedru ir arī LTF dalībnieki, un mēs aicinām viņus konsekventi aizstāvēt brīvības, demokrātijas un sociālā taisnīguma ideālus LTF darbībā.

Kas mums darāms vistuvākajā laikā? Lai Latvijas topošajā politiskajā sistēmā LNKP pastāvētu kā parlamentāra partija, mums jāizmanto jaunas darbības formas. Partija vairs necīnīsies par izslaukumu kāpināšanu un darba ražīguma celšanu. Partijai jāpagriežas ar seju pret visu līmeņu padomēm.

Jāapzina mūsu pozīcijas padomēs, jānoskaidro tie tautas deputāti, kas atbalsta mūsu idejas. Nepieciešamības gadījumā jāveido LNKP deputātu grupas un frakcijas un, nekaitējot progresīvo spēku vienotībai, jāiezīmē LNKP nostāja svarīgākajos padomju darba jautājumos.

Pie LNKP teritoriālajām komitejām jāveido grupas, kas varētu uzturēt sakarus ar deputātiem, sniegt tiem konsultācijas juridiskajos, politiskajos un ekonomiskajos jautājumos, kā arī nodrošināt likumprojektu ekspertīzi.

Lai saglabātu un attīstītu LNKP intelektuālo potenciālu, paralēli LNKP teritoriālajām organizācijām nepieciešams veidot arī partijas biedru apvienības pēc profesionālā vai interešu principa. Tas laus apvienoties tiem LNKP biedriem, kuri savās darbavietās ir nelielā skaitā, kā arī risināt ar noteiktām profesionālās darbības jomām saistītus politiskus jautājumus. Šīs apvienības varētu darboties ciešā saistībā ar padomēm.

Lai nodrošinātu iespējas aktīvi darboties tiem LNKP piekritējiem, kuri vēl nav iekļāvušies kādu pirmorganizāciju darbā, ierosinām pie teritoriālajām LNKP komitejām veidot partijas klubus.

Jāapspriež jautājums par partijas turpmāko nosaukumu.

J. ROZENVALDS.
LNKP CK valdes locekļa politiskās komisijas vadītājs
(«Cīņa», 30.05.90.)

Iztika bez panikas

Trešdien, 30. maijā, pulksten 14.23 pēc vietējā laika Daugavpils pievadkēžu rūpnīcā mēbeles sāka pārvietoties horizontālā, bet pēc tam arī vertikālā virzienā. Nebija iespējams nosēdēt uz krēsliem. Aiz loga kā kinolentē saligojās pierastā ainava. Bet deviņstāvu ēkā to vērot palika tikai nedaudzi. Pēc pirmajiem trim stiprajiem grūdieniem cilvēki izskrēja ielās. Divu pārējo grūdienu laikā uzņēmuma administratīvajā korpusā bija palikuši tikai daži cilvēki. Šejienes apstākļiem neparastā parādība turpinājās stundas ceturksni. Daudziem, kas steidzami bija pametuši ēku, kļuva slikti. Ar viņiem nodarbojās rūpnīcas psihologs...

Vispārējo ainu papildināja stiprs pērkons un zibeņu zibšņi, kas pavadīja zemestrīci. Pat pilsētas civilās aizsardzības štābā atteicās novērtēt zemestrīces stiprumu, jo tur nav atbilstošu aparātu. Citos Daugavpils kvartālos nekādas zemes garozas svārstības nebija vērojamas.

V. RUDOJS,
LETA korespondents

Latgales kultūras centrs

Rēzeknē darbu uzsāk Latgales Kultūras Centrs. Ir notikusi dibināšanas konference, ir reģistrēti Centra Statūti, atvērts rēķins.

Latvijas sabiedrība beidzot sāk apzināties, ka savdabīgā Latgales kultūra ir mūsu visu kopējā bagātība, ka, attīstot latgalisko, mēs bagātinām latvisko, stiprinām, nevis vājinām, tautas vienību. Tā ir Latgales traģēdija, ka būtībā visos laikos tās kultūrvēsture ir maz pētīta, uzskatīta par otršķirīgu parādību. Skolas grāmatās Latgalei tradicionāli ir veltītas dažas pēdējās lappuses. Tas lielā mērā ir to «tautas vienotāju» nopelns, kuri Latvijas vienības vārdā vienmēr ir apkarojuši visu savdabīgi latgalisko, un tādējādi faktiski sekmējuši Latgales pārtautošanu.

Savas latviskās Latgales kultūrvēstures pētīšanai, savu sakņu apzināšanai arī esam nodibinājuši Latgales Kultūras Centru. Ar vārdu «centrs» šajā gadījumā netiek apzīmēts kāds jauns administratīvs iestādījums. Kā jau sabiedriska organizācija, mūsu tikko nodibinātais LKC nekādas administrējošas funkcijas nemaz nevar veikt. «Centrs» ir vienkārši tipisks apzīmējums šāda profila organizācijām (Vācu kultūras centrs, Zviedru utt.). Sava Centra pamatā esam likuši Kultūras un Mākslas fondu darbības principus, papildinot tos ar reģiona pilsētu un rajonu Tautas deputātu padomju, saimniecisko organizāciju un uzņēmumu kā LKC kolektīvo biedru labprātīgu iekļaušanos Centra struktūrās. Šīs reālās varas — TDP un novada saimniecisko organizāciju klātbūtne, mūsuprāt, varētu sekmēt izstrādāto programmu īstenošanu.

Īsumā par LKC galvenajiem darbības virzieniem. Visus pēckara gadus vienīgi Rietumos ir bijušas organizācijas, kuras ir nodarbojušās ar Latgales kultūras un vēstures pētīšanu un popularizēšanu. Tur arī joprojām darbojas A. Jūrdža fonds, Latgales pētniecības institūts utt. «Latgaļu izdevniecība» šajos gados ir izdevusi lielu skaitu grāmatu, kuras tikai nupat sāk atgriezties Dzimtenē. Taču grāmatas tikai tad izglīto tautu, kad tās ir dabūjamas veikalos nevis muzejos. Tāpēc arī LKC valde par pašu pirmo veicamo darbu uzskata izdevniecības organizēšanu. Tikai pārizdodot kādreiz Dzimtenē pirms kara izdotās, kā arī trimdā iznākušās grāmatas, mūsu izdevniecībai darba pietiktu daudziem gadiem.

Latgales baznīcās iet bojā ērģeles, vērtīgas gleznas un citi mākslas priekšmeti. Izdarīt pamatīgu inventarizāciju, sakārtot uzskaiti, organizēt mākslas priekšmetu restaurācijas darbus — vēl viens Centra uzdevums.

Centra pienākumos ietilptu arī Latgales vēstures pētīšana, dažādu pētniecības programmu finansēšana utt. LKC varētu iedibināt gadskārtējas prēmijas par Latgalei veltītajiem darbiem literatūrā, mākslā, vēsturē un tamlīdzīgi.

Centram nostabilizējoties, kad būs izveidoti savi saimniecīskie uzņēmumi, LKC no savas pelņas varētu pabalstīt arī novada profesionālo un pašdarbības mākslas kolektīvu darbību, veicināt augstskolas izveidošanu Latgalē, profesionāla teātra atjaunošanu Rēzeknē utt. Īpaši būtu jāapzina arī krievu vecticībnieku — mūsu novada senseno pamatiedzīvotāju devums Latgalei.

Šeit uzskaitīti tikai daži iespējamie Centra darbības virzieni. Visus nemaz šobrīd nevar paredzēt — dzīve pati parādīs darāmo.

Latgale, kā Latvijas valsts daļa, tāpat ar savu devumu piedalās Republikas budžeta formēšanā. Ne tik sen atpakaļ vēl LPSR Ministru Padome ar savu lēmumu atdeva Latvijas Kultūras fondam ražošanas apvienību «Daiļrade». LKC valde ir griezusies pie Latvijas Republikas Ministru Padomes ar lūgumu nodot LKC pārziņā «Latvijas keramikas» Rēzeknes iecirkni. Šī uzņēmuma peļņa varētu kļūt par reālu pamatu Latgales Kultūras Centra darbībai, jautu nekavējoties izvērst Latgales kultūras atdzimšanas un novada sakopšanas programmas. Vēlēšanu laikā visos līmeņos atkārtoti tika deklarēts atbalsts Latgalei. Mūsu jaunajai valdībai ir iespēja šai jomā sākt pāriet no vārdiem pie darbiem. Un tomēr galvenais darbs būs jāveic mums pašiem — latgaliešiem. Mums pašiem, kuriem ir dārga mūsu valoda, mūsu kultūras mantojums, mums pašiem ir jāveido Latgales šodiena un rītdiena. Darbs jāuzsāk nekavējoties, vilcināties vairs nedrīkst. Tāpēc LKC valde aicina novada kolhozus, padomju saimniecības, rūpnīcas, kooperatīvus un citus saimnieciskos uzņēmumus kļūt par LKC kolektīvajiem biedriem, šādā veidā ar savu artavu piedalīties Latgales novada sakopšanā. Kolektīvo biedru iemaksu lielums nav noteikts, tas ir atkarīgs vienīgi no katra varēšanas un labās gribas.

LKC adrese: Rēzeknē, Indekss 228100, Skolas ielā 2 — 85.

Rēķins Nr. 000700963 Rūpniecības un celtniecības bankas Rēzeknes nodaļā. Zvanīt trešdienās, ceturtdienās, piektdienās no plkst. 10.00 līdz 16.00. Telefons 22276.

O. ZVEJSALNIEKS,

Latgales Kultūras Centra valdes priekšsēdētājs

PĒTERIS ZEILE, profesors

Šveice, 1990. gada aprīlis

(Turpinājums. Sākums 66. un 67. numuros.)

Te arī plašā dzelzceļa stacija, kurā Rainis un Aspazija izkāpa no vilciena 1905. gada aukstā decembra dienā un iekāpa tajā, kad jau riesās pavasara pumpuri, lai, neskaidru cerību spārnoti, dotos tālāk uz dienvidiem, domājot par Itāliju kā savu galamērķi.

Jāpiezīmē, ka Cīrihē Rainis jau bija bijis 1893. gadā, piedaloties Otrās Internacionāles 3. kongresa nobeigumā. Te viņš iepazinās ar Augustu Bēbeli, kas viņu apgādāja ar Marksa un Engelsa darbiem. Tos viņš atveda uz Rīgu, sekmēdams marksisma ideju izplatību Latvijā un arī paša rediģētajā «Dienas Lapā». Rainis Cīrihē bieži uzturējās arī 1912., 1913. un 1914. gadā, kad te ārstējās Aspazija un viņš pats kādu laiku uzturējās sanatorijā un arī strādāja.

Mūsu lielie trimdinieki Cīrihē uzturējušies Turnera, Otfikera un Neļķu ielā, Rainis bieži uzkavējās pie rakstnieka Georga Bihnera kapa alejas malā zem veciem kokiem. Rainis tulkoja viņa drāmu «Dantona nāve», kas tika publicēta žurnālā «Vārpas» 1908. gada 1. — 4. numurā. Rainis 1913. gada augustā piedalījās izcilā sociāldemokrātijas darbinieka Augusta Bēbeļa bērēs — izvadīšanā no Strādnieku tautas nama uz Cīrihes kapsētu. Tagad Bēbeļa granīta kapu ietver bieza mūžam zaļo dzīvības koku audze.

Rainis un Aspazija bija izlasījuši pētījumu par īpaša piena dzēriena jogurta dziedinošajām īpašībām. Viņi to iepirka toreiz Cīrihē (un, iespējams, visā Šveicē) vienīgajā jogurta veikaliņā pie L. Akselroda, kas arī bijis šī dzēriena entuziasts un popularizētājs.

Taču, salīdzinot vāciski smagnējo, nereti lietaino un drēgno Cīrihi ar saulaino itālisko Kastaņolu, Rainis dienasgrāmatā (11.04.12.) secina: «Tomēr es Cīrihu sajūtu kā man pretīgu.»

Jā, šī bagātā un lietišķā pilsēta Raiņa sirdi īpaši nesaistīja un radošos impulsus neveicināja. Jāņem vērā riskantā situācija 1906. gada februārī, kad tika īaši izsludināts meklējamo revolucionāru saraksts, kuri bija jāapcietina un jānodod Vidzemes guberņas žandarmērijas priekšniekam. Un šajā sarakstā Raiņa vārds bija pirmais.

Rainis gan iesaistījās Latvijas sociāldemokrātijas Cīrihes sekcijas darbā, rosināja te atbēgušos latviešu emigrantus apkopot materiālus par 1905. gada revolūciju. Taču bija jāievēro ļoti stingra konspirācija. Vēstules netika sūtītas pa pastu, bet tikai ar pazīstamu cilvēku palīdzību, nenorādot adresi. Tālab šīs vēstules nav saglabājušās. Izņemot fragmentāras piezīmes, šajos trijos mēnešos Rainis nerakstīja dienasgrāmatu. To atsāka tikai Kastaņolā 1906. gada maijā, kad arī vēstules uz Latviju sāka sūtīt ar pasta starpniecību. Visu augšminēto faktoru dēļ šis «Cīrihes periods» tikpat kā nav guvis atspoguļojumu Raiņa «Kopotajos rakstos» (pēdējā — 30 sēj. izdevumā). Tajos gan ievietotas daudzās Cīrihē 1913. — 1914. gados rakstītās vēstules. Dienasgrāmatā Rainis fiksējis arī dažus Cīrihē gūtos iespaidus, izteiktus, galvenokārt, minorā toņkārtā.

...Mēs dodamies uz dienvidiem pa to pašu maršrutu, pa kuru 1906. gadā brauca Rainis un Aspazija. Tikai viņi — vilcienā, mēs jau pieminētās firmas ērtajā autobusā. Protams, šajos gandrīz 85 gados daudzkas izmainījies. Toreiz bija tikai viens Sengotarda dzelzceļa tunelis (1882.), bet tagad mēs braucam pa jauno — zemesceļa — šosejas 17 kilometrus garo tuneli. Kā liecina kādas gleznas reprodukcija, Sengotarda kalnu grēdu pa zemesceļu toreiz pārvarēt varēja tikai spēcīgu trijzirgu rautās ļoti ietilpīgās karietēs.

Arī pusceļā starp Cīrihi un Lugano esošajā skaistajā pilsētā Lucernā toreiz nebija pasaulslavenā (vismaz Eiropā lielākā) Šveices satiksmes muzeja, kurā mēs uzturamies vairākas stundas. Tam pamati likti pirms dažiem gadu desmitiem, bet tas tiek pilnveidots un nemitīgi papildināts. Tajā plaši atspoguļots Šveices lielais ieguldījums visu — zemes, ūdens un gaisa satiksmes veidu un līdzekļu attīstībā, sākot no agra un spēcīgi izvērsta dzelzceļa, beidzot ar Šveices aktīvo līdzdalību kosmosa apguvē.

Muzeja teritorijā vesels komplekss dažādu interesantu iestādījumu. «Swissorama». Tajā noskatāmies 20 minūšu iespaidīgu filmu «Šveices impresijas» 360 grādu vērienīgā apļa projekcijā. Planetārijs, «Cosmorama», slavenā Šveices mākslinieka Hansa Erni muzejs, bērnu dzelzceļš un dažādi tehniski atrakciju iekārtojumi, kas liecina par Šveices tehniskās domas daudzveidību.

Vispār šveicieši ir dažādu ierīču izgudrotāji ar pasaules slavu.

Visprecīzākie pulksteņi, vislabākās miltu maļamās iekārtas (puse no pasaules produkcijas) un tekstilmašīnas, spēcīgi un ļoti kvalitatīvi kuģu dzinēji, visaugstvērtīgākās krāsvielas un smalkākās esences smaržu un pārtikas rūpniecībai, generatori elektrostacijām, pasaulē slaveni tekstilizstrādājumi lielā sortimentu daudzveidībā. Ārkārtīgi dažādas un līdz izsmalcinātībai pilnīgotas pārtikas ražošanas tehnoloģijas un tehnika... Šajās un citās nozarēs šveicieši izceļas ar savu prioritāti, plašo vērienu, kvalitāti. Tāpēc var arī sacīt — Šveice ir Eiropas Japāna. Tā, līdzīgi Latvijai, nabaga ar izejvielām, bet bagāta ar prātu. Licenču, tehnoloģijas, ražojumu eksports — viens no Šveices bagātības avotiem. Bet daudzu tagadējo masveida ražojumu sākotnē — asprātīgs amatnieks, radošs konstruktors, vispārējā atklāsmes sacensībās iesaistīta personība.

Taču atgriezīsimies neaizmirstamajā Lucernā. Tā ar visiem saviem 20. gadsimta sasniegumiem svin savu 800. jubilejas gadu un tās lepnums ir daudzie iepriekšējos gadsimtos tapušie celtniecības, mākslas šedevri.

Lucerna, atzīmējot savu lielo jubileju, var lepoties ar savu brīnišķīgo arhitektūru, ar savu vecpilsētu straujās upes krastā un daudziem interesantiem objektiem. Ar diviem vairāk nekā 600 gadus veciem koka tiltiem, zem kuru jumtiem mīl pastaigāties pilsētnieki un tūristi un kuru arkas rotā seni gleznojumi un asprātīgi dzejas panti.

Ik tūristu, arī mūs saista Riharda Vāgnera muzejs, kas iespaidīgā savrupmājā izvietots Lucernas ezera ietvertā pussalā. Pēc mērenas dumpnieciskas līdzdalības studentu nemieros, slavenais komponists meklēja drošību Šveicē un te dzīvoja no 1860. līdz 1872. gadam. Muzejā ne tikai plaši atspoguļota R. Vāgnera daiļrade vispār un Šveices periods īpaši, bet divos tā stāvos izvietotas dažādu pasaules tautu mūzikas instrumentu ekspozīcijas. No muzeja paveras brīnišķīgs skats uz apkārtni — parku, ezeru, pilsētas daļu šajā un pretējā krastā. Līdzās vairākām ļoti kolorītām katoļu un luterāņu baznīcām un citiem arhitektūras šedevriem Lucernā īpaši izcelas pilsētas seno nocietinājumu deviņi torņi — katrs ar savu atšķirīgu arhitektoniku un mākslinieciskio veidojumu, saviem vārdiem, kam saknes zemes senvēsturē. Krāšņa pils augstākās pilsētas virsotnes pašā špicē. Stāvā, iespaidīgā klintī izcirstais «Lauvas piemineklis», veltīts Lielās franču revolūcijas laikā kritušajiem šveiciešu tautas dēliem. Lucernas panorāma, kas attēlo epizodes 1870./1871. gadu vācu — franču karā un liela hospitāla darbību Šveices — Francijas pierobežā. So iespaidīgo panorāmu veidojis Ženēvas mākslinieks Eduards Kasīrē. Vesemlīnas klosteris un citi interesanti objekti. Vai gan visus pieminēsi.

(Turpinājums sekos.)

Preiļu parks pašā vasarsvētku priekšvakarā bija atvēlēts vasaras gadatirgum. Ar plašu pārtikas un rūpniecības preču sortimentu, ar daudzu kaimiņu rajonu sabiedriskās ēdināšanas uzņēmumu apvienību piedalīšanos, un, tā teikt, sevis izrādīšanu preiliešiem, ar kooperatīvu klātbūtni. Un plašu gadatirgus kultūras programmu.

Rosība Preiļu parkā sākās jau piektdienas vakarā, kad savus tirdzniecības «objektus» — vasaras kioskus atveda un uzstādīja Jēkabpils, Stučkas, Daugavpils, Krāslavas, Balvu, Ludzas, Rēzeknes rajonu sabiedriskās ēdināšanas uzņēmumi. Uzdevums nebija tikai parādīt savu konditoru un kulināru prasmi sagatavot cienastu Vasarsvētku galdam, bet arī skaisti izrotāt pārtikas preces, izvēlēties laika garam un svētku reizē visatbilstošāko kioska noformējumu. Bet vērtētāji bija gan daudzie preilieši un viesi, gan arī stingra žūrija no Rīgas.

Viens pēc otra parkā kā sēnes izauga vasaras kioski. Vairums noformēti senlatviešu gaumē. Viena pēc otras uz Preiļiem atbrauca skaistas un profesionālas tirdzniecības darbinieces, lai, pārdodot savus ražojumus, atstātu vislabāko iespaidu kaimiņrajonā. Te nu mēs redzējām, ka Latgalē ne tikai izsenis slavenas konditores un kulināres, vai, kā tautā saka, saimnieces, bet arī nadzīgi vīri. Daudzi bija sameistarojuši tik skaistus vasaras kioskus, varētu pat teikt, nelielus tirdzniecības kompleksus, kā, piemēram, ludzēnieši, ka atlika skumji nopūsties, jo «būve» jau vakarā pat no Preiļiem brauca prom...

Gadatirgus rīkotāji — republikas Patērētāju biedrību savienības valde, sabiedriskās ēdināšanas pārvalde kopā ar rajona patērētāju biedrību savienību un Preiļu sabiedriskās ēdināšanas uzņēmumu apvienību bija daudz domājuši par to, lai visi: liels un mazs, pārliecināts atturībnieks un putojoša alus kausa cienītājs šeit justos ērti. Bērniem — vesels kafejnīcu komplekss pašā parka centrā. Tur varēja pamieloties ar garšīgiem kokteiļiem, saldējumu, kūkām, sulām. Vīriem — krogs pie pašiem parka ieejas vārtiem, kur kroga zeļļi no Stučkas novada visus cienāja ar kārtīgu bairīti. Bet pie parka estrādes — gadatirgus nagla — bezgala skaistu un garšīgu konditorejas izstrādājumu izsole — pārdošana.

Gadatirgus izskaņā — patīkams notikums Preiļu sabiedriskās ēdināšanas uzņēmumam — žūrijas komisijas piešķirtā pirmā vieta.

A. IĻJINA

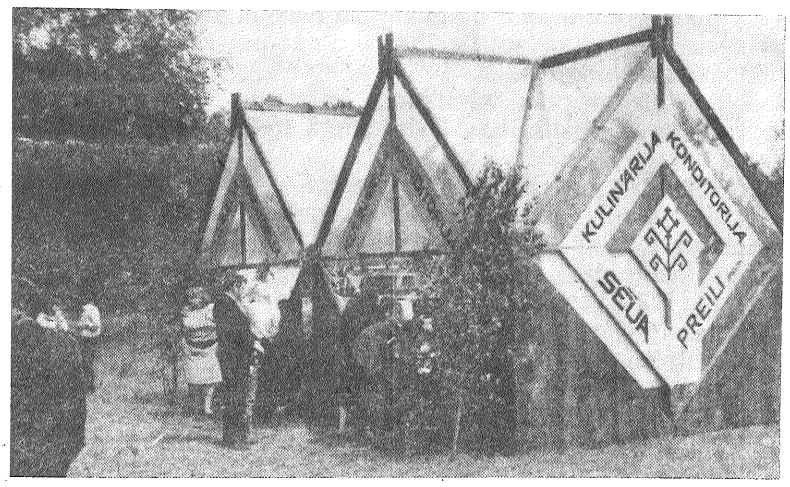

ATTĒLOS:

- «Taurenītis» — tā saucās bērnu kafejnīca, kas atbrauca no Stučkas rajona;
- pati laipnība bija kaimiņrajona — Daugavpils tirdzniecības darbinieces;
- ludzēnieši paspīdēja ar skaisto namiņu;
- Preiļu sabiedriskās ēdināšanas uzņēmumu apvienības kiosks un prece, ko te pārdeva un kā pārdeva, kopumā savāca visvairāk punktu;
- Līvānu universālveikals piedāvāja suvenīrus;
- tur, kur bērni, tur allaž jautrība. Arī gadatirgū.

Z. ZANDES foto

Vēstule ar komentāru

Mana eglīte...

Lūk, tāda apaļā, bērniškīgā rokrakstā, bet ar pieauguša cilvēka sāpi rakstīta vēstule pienāca redakcijā vēl maijā.

Atbildēt uz Danas jautājumu lūdzu palīdzēt Preiļu mežniecības iecirkņa priekšnieka vietnieci Daigu Ancāni. Viņa paskaidroja, ka mežniecības darbinieki dedzināšanas vaininiecī var sodīt ar 5 vai 10 rubļu naudas sodu par ugunsdrošības noteikumu pārkāpšanu. Taču sodīt iespējams tikai ar noteikumu, ka tas jādara notikuma vietā vai arī — tūlīt pēc nodarījuma. Diemžēl, šai gadījumā vēstule tika uzrakstīta vairākas dienas pēc notikuma, un redakcijā tā nonāca, protams, krietni vēlāk.

Ne bez skumjām balsī D. Ancāne piebilda, ka ik gadus zāles dedzināšanas laikā ļoti daudz sadedzina arī mazos kociņus.

Apelēts un pie dedzinātāju sirdsapziņas «klauvēts» ir bez sava gala, tikai brīdī, kad ikvienā cilvēkā kopš dzimšanas mītošais nesavtīgais dabas mīlotājs sastopas ar savtīgo plaujamzāles kārotāju, nez kāpēc pirmais «piever acis», kad otrais uzrauj sērkociņu...

Varbūt Danas piemīnētais «radio onkulis» neaicina pietiekami pārliecinoši? Bet varbūt biežāk jāatgādina, ka spēkā stājies rajona Tautas deputātu padomes pēdējā sesijā pieņemtais lēmums «Par soda naudas iekasēšanu», kurā cita starpā teikts:

«1. 14. Par sausās zāles dedzināšanu tiek iekasēts no 50 līdz 200 rubļiem. Veikt pārbaudes ir tiesības TDP komisijām, rajona izpildkomitejas iekšlietu nodaļai, attiecīgiem dienestiem».

S. JOKSTE

Pērno zāli dedzināt aizliegts! Daba jāsaudzē! Kociņus lauzt nedrīkst! Zālājus mīdīt nedrīkst!... Un tā bezgala daudz saukļu un ugunsdzēšības pārvaldes brīdinājumu radio onkulis atgādina katru dienu.

Mūsu ģimenes zemē auga eglīte. Maza mīļa eglīte. Mans mīļākais kociņš. Un manas eglītes vairs nav. Manu eglīti sadedzināja slikta tante — Valentīna Garkalne. Tas bija 23. aprīlī. Kāpēc! To es nekad nesapratīšu. Man ļoti žēl eglītes. Ja neticiet, atbrauciet un paskatieties.

Varbūt «Novadnieks» varētu paskaidrot, kā soda pieaugušos cilvēkus par dzīva kociņa sadedzināšanu!

Eglītes garums bija 88 centimetri, zaru vainaga apkārtmērs — 209 centimetri, stumbrs pie zemes — 15 centimetri.

Zinu, ka sliktā tante ir latviete un liela morāles sludinātāja. Ja es būtu sadedzinājusi Valentīnas Garkalnes eglīti, tad tūliņ atrastos bērnu istabā. Un tad — «specene» neizbēgama.

Lūdzu redakciju manu rakstu ievietot mūsu rajona laikrakstā «Novadnieks».

D. PAVILAITE,

Aizkalnes deviņgadīgās skolas 4. klasē

□

„Trīs no Pārdaugavas" — Preiļos

Vispirms nedaudz par nosaukumu — par Pārdaugavu Amerikā dēvēto Ņujorkas daļu, kas atrodas viņpus Hudzonas upes, t. i., Ņūdžersiju. Ansambļa sastāvā muzicē trīs dalībnieki — Fēlikss Ērmanis, Mārtiņš Ērmanis un Vilnis Baumanis. Koncertprogrammās galvenokārt pašu sacerētas dziesmas un kuplejas gan jautrā, gan patriotiskā noskaņā. Oriģināldziesmu tekstu un mūzikas autors ir Vilnis Baumanis, kurš, kā pats izsakās, bērnībā rotaļājies Planīcas pagasta Zaļumnieku pagastskolas pagalmā, bet latviskās izglītības pamatus guvis Vācijas «deportēto personu» nometnēs.

Fēliks Ērmanis piedzīvojis neatkarīgās Latvijas ziedu laikus, mācījies Rīgas franču licejā, jūsmojis par operu, kā jauneklis aizsaukts karā, nonācis Vācijas bēgļu nometnēs, kur daudz dziedājis koros. Amerikā izstudējis pusvadītāju fiziku, strādājis pētniecības laukā sakaru firmā «Bell». Fēlikss ir ansambļa spēcīgākais vokālists.

Mārtiņš Ērmanis nācis pasaulē Vācijas bēgļu nometnē un uzaudzis Amerikā. Tur beidzis Ņujorkas latviešu sestdienas skolu, piedalījies Ņujorkas latviešu draudzes vasaras nometnēs un daudz latviskas bagāžas ieguvis, kopā ar tēvu dziedot ansamblī «Trīs no P.». Mācījies klavierspēli, bet kļuvis īpašumu apdrošināšanas lietpratējs, kurš firmas «AAA» uzdevumā šajā nozarē apmāca citus. Mārtiņš ir ansambļa galvenais instrumentālists.

Šīsvasaras koncertu galvenie rīkotāji ir Latvijas kultūras sakaru komiteja «Tēvzeme» un kultūrfirma «Māra».

Ansambļa «Trīs no Pārdaugavas» (ASV) koncerts Preiļos notiks 19. jūnijā. Sekojiet reklāmai!

Redaktora v. L. KIRILLOVA

Rajona kinoteātros

«EZERZEME» Preiļos (tel.-automātiskais atbildētājs — 22013)

19. jūnijā — mākslas filma «Saltais eņģelis» (VDR)
20. jūnijā — mākslas filma «Piedzīvojumu meklētāji» (pl.) (Francija)
21. jūnijā — mākslas filma «Mīlas kaite» (Francija)
22. jūnijā — mākslas filma «Mani sauc par Arlekīnu» («Belarusjfilm») 1. un 2. sērija
23. un 24. jūnijā — mākslas filma «Laika gaita» (Indija) 1. un 2. sērija
25. un 26. jūnijā — mākslas filma «Reiz Amerikā» (ASV) 1. un 2. sērija
27. un 28. jūnijā — mākslas filma «Reiz Amerikā» (ASV) 3. sērija
29. un 30. jūnijā — mākslas filma «Vīri bleņojas» (Itālija)

«ATPŪTA» Līvānos (tel.-automātiskais atbildētājs — 43381)

19. jūnijā — mākslas filma «Bonas un miers» (Čehoslovakija)
20. jūnijā — mākslas filma «Bēgļi» (Francija)
21. jūnijā — mākslas filma «Notikums armijā» (ASV)
22. jūnijā — mākslas filma «Čūsku lelejas lāsts» (PSRS, Polija)
23. jūnijā — mākslas filma «Saltais eņģelis» (VDR)
24. jūnijā — mākslas filma «Piedzīvojumu meklētāji» (pl.) (Francija)
25. jūnijā — mākslas filma «Mīlas kaite» (Francija)
26. un 27. jūnijā — mākslas filma «Vīri bleņojas» (Itālija)
29. un 30. jūnijā — mākslas filma «Reiz Amerikā» (ASV) 1. un 2. sērija

BEBRENES SOVHOZTEHNIKUMS

uzņem audzēkņus ar deviņgadīgās skolas un vidusskolas izglītību.

Mācību ilgums 3 gadi 10 mēneši, ar vidusskolas izglītību — 2 gadi 10 mēneši. Mācības notiek latviešu un krievu valodā. Tehnikumu beigušajiem piešķir veterinārfeldšera kvalifikāciju, kā arī tiesības strādāt par mākslīgās apsēklošanas tehniķiem.

Audzēkņi, mācoties tehnikumā, var iegūt šofera un motocikla vadītāja tiesības. Tehnikumā ir kopmīne un kopgalds.

Iestājoties tehnikumā ir jāiesniedz:
sovhoztehnikuma direktoram adresēts iesniegums pēc noteiktas formas.
dokuments par izglītību (oriģināls),
izziņa par veselības stāvokli (forma Nr. 086/y),
četras fotokartiņas (3x4 cm),
raksturojums,
jāuzrāda pase vai dzimšanas apliecība.

Deviņgadīgo skolu grupās dokumentus pieņem līdz 16. jūnijam. Ieskaitīšana audzēkņu skaitā — 18. jūnijā.

Tiem reflektantiem, kuri kārtos eksāmenus tehnikumā, sagatavošanas kursi notiks no 16. līdz 31. jūnijam. Ieskaitīšana audzēkņu skaitā 1. jūlijā.

Vidusskolu beigušie tiek uzņemti 2. kursā bez iestāju eksāmeniem. Dokumenti tiek pieņemti līdz 14. jūlijam. Ieskaitīšana audzēkņu skaitā 15. jūlijā.

Adrese: 228413, pasta nodaļa Bebrene, Daugavpils rajons, Bebrenes sovhoztehnikums. Telefons Bebrene — 64414.

Rožupes ciema VANAGU draudzes kapos notiks **KAPUSVĒTKI:**

10. jūnijā plkst. 14.00 Vilmeniešu kapos,

1. jūlijā plkst. 17.00 Puduļu kapos,

8. jūlijā plkst. 14.00 Kivlenieku kapos.

JELGAVAS RAŽOŠANAS APVIENĪBAS «LATVIJAS LINI» ARODVIDUSSKOLA

izsludina audzēkņu uzņemšanu 1990./1991. mācību gadā šādās specialitātēs:

audējas,
vērpējas,
lenču salicējas — priekšdziju vērpējas mašīnu operatores,
tinējas — šķeterētājas mašīnu operatores.

Šajās specialitātēs uzņem jaunietes vecumā no 15 līdz 25 gadiem ar 9 —12 klašu izglītību. Mācību ilgums — 1 — 3 gadi. Stipendija — 40 — 50 rubļi. Mācību laiku ieskaita darba stāžā.

Mācību ražošanas prakses laikā audzēkņi saņem pilnu atalgojumu. Pēc arodvidusskolas beigšanas darbs nodrošināts ražošanas apvienībā «Latvijas lini» ar mēneša algu 180 — 350 rubļi.

Mācības un darbs 5 dienas nedēļā. Ir kopmītne. Teicamnieki pēc skolas beigšanas var turpināt mācības tehnikumos un augstskolās. Mācības notiek latviešu un krievu valodās

Iestājoties skolā, nepieciešami šādi dokumenti:
dokuments par izglītību,
dzimšanas apliecība vai pase,
izziņa par veselības stāvokli,
izziņa no dzīves vietas,
6 fotokartītes (izmērs — 3x4 cm).

Iesniegumus pieņem katru dienu, izņemot sestdienas un svētdienas, no plkst. 8.00 līdz 16.00.

Mācību sākums 1. septembrī.

Skolas adrese: 229600, Jelgavā, Lapskalna ielā 18, telefons 23281.

Līvānu Represēto klubs «Atbalss» 14. jūnijā plkst. 19.00 pie 1941. gadā izvestajiem veltītā piemineklā rīko

PIEMIŅAS BRĪDI.

Piedalās Līvānu katoļu draudzes dekāns.

Sveicam AIJU LAUSKU un LAIMONI CESALONIKU, kopīgu dzīves ceļu sākot!

Kooperatīvs «Krauklis»

Tā gribas, lai ik aizvadītais gads
Kā jauna gadu kārta mūžā iegulst,
Un lai ik loks, kas saules pusē plats,
Vēl glabā siltumu, kad vēji nāk ar sniegu.
(Z. Purvs)

Sirsnīgi sveicam MILDU BERTUĻA m. ĀRKLIŅU 100 gadu jubilejā!

Kolhoza «Siļukalns» valde un Upenieku pagasta izpildkomiteja

PĀRDOD grūsnu teli. Telefons 23015.

Saņem, labā zemes māte,
Vienu sirmu māmuliņu.
Apsedz viņu silti, silti
Savām smilšu villainēm.
(T. dz.)

Sērojam kopā ar Janīnu Jakovļevu, MĀTI smiltājā izvadot.

Siera rūpnīcas folkloras kopa

Ņem no mums tās gaišās dienas,
Kurās kādreiz kopā būts.
Mūsu labās, siltās domas
Balto smilti sasildīs.
(B. Saulītis)

Skumju brīdī esam kopā ar BROŅISLAVAS ONCKULES piederīgajiem, viņu kapu kalniņā izvadot.

Padomju saimniecības «Rudzāti» administrācija, arodkomiteja

Tavs mūžs caur darbu
Izaudzis tāds skaists.
Un darbs ir tava patiesākā rota.
Kas aizejot pār tavu ceļu spīd.
(D. Dzilna)

Izsakām līdzjūtību PĒTERA DZEŅA piederīgajiem, viņu pēdējā gaitā izvadot.

Kolhoza «Sarkanā ausma» valde

Ilgu mūžu nodzīvoji,
Daudz darbiņu padarīji,
Lai nu viegli zemes māte
Pārklāj smilšu paladziņu.
(T. dz.)

Skumju brīdī esam kopā ar ANNAS UPENIECES tuviniekiem.

Kolhoza «Rušona» valde un arodkomiteja

Neskumstiet, kad projām gāju
Savā mūža vakarā.
Izvēlējos citu māju
Baltā smilšu kalniņā.
(T. dz.)

Izsakām dziļu līdzjūtību ANDREJA UPENIEKA piederīgajiem sakarā ar viņa nāvi.

Kolhoza «Dubna» valde un arodkomiteja

Ik gadus ābeles vēl ziedos plauks,
Tik sirma māmuļa vairs ciemos neatnāks.
(A. Auziņš)

Skumstam līdzi Verai Prikulei un Ninai Veigulei, no MĀTES uz mūžu atvadoties.

Preiļu vetaptiekas kolektīvs

Māmiņ, man atdevi savu vasaru
Kopā ar ikdienas laimi,
Mīļu vārdu un rūgtu asaru,
Kuru nevaru aizmirst.
(Ā. Elksne)

Izsakām dziļu līdzjūtību Annai Rutkovskai sakarā ar MĀTES nāvi.

Preiļu vairumtirdzniecības bāzes kolektīvs

Bez tevis dienas uzausīs un dzisīs,
Bez tevis vasarai būs jāaizies.
(I. Mežnora)

Skumju brīdī esam kopā ar Aleksandru Kruzu, MĀTI kapu kalnā izvadot.

Mājas kaimiņi

Skaistu ziedu, klusu dziesmu
Nav ko citu dāvināt,
Vieglas smiltis, saldu dusu
Dzimtā smilšu kalniņā.
(Z. Purvs)

Sērojam kopā ar piederīgajiem, VERONIKU GUDĻEVSKU pēdējā gaitā izvadot.

Kolhoza «Sarkanā ausma» valde

No tālumiem visiem
Šis tālums vistālākais,
Tikai pēc šķiršanās šīs
Mūžam vairs tikšanās nav.
(O. Vācietis)

Izsakām līdzjūtību HELĒNAS ZDANOVSKAS piederīgajiem, viņu kapu kalniņā izvadot.

Padomju saimniecības «Rudzāti» administrācija un arodkomiteja

Sobrīd daudz vairs nevajaga,
Tikai dažas zemes pēdas,
Svaigu, zaļu egles zaru,
Ar ko apsegt smagās bēdas.
(A. Strautiņš)

Izsakām dziļu līdzjūtību DOMICELAS KIVLENIECES piederīgajiem sakarā ar viņas nāvi.

Kolhoza «Dubna» valde un arodkomiteja

Zemu slīd mākoņi, dvēselē tumsa —
Aizsaulē aizies tavs tuvais draugs,
Atmiņas paliks, bet sāpe kļūs klusa,
Bijušie gadi kā cerini plauks.
(E. Rumba)

Esam skumju brīdī kopā ar Jāzepu Onckuli, pavadot DZĪVESBIEDRI smiltājā.

1. ražošanas iecirkņa kolektīvs

● LAIKRAKSTĀ PUBLICĒTIE MATERIĀLI NE VIENMĒR ATSPOGUĻO REDAKCIJAS VIEDOKLI. PAR PERSONU VĀRDU UN UZVĀRDU, SKAITĻU UN FAKTU PAREIZĪBU ATBILD RAKSTU AUTORI.

● MŪSU ADRESE:
228250, Preiļos, Komjaunatnes ielā 1.

● REDAKCIJAS TĀLRUŅI: redaktors — 22059, redaktora vietniece, lauku dzīves un sporta nodaļas — 21759, redaktora vietniece izdevumam krievu valodā — 22154, atbildīgā sekretāre — 21996, sabiedriski politiskā nodaļa — 21769, rūpniecības, celtniecības un kultūras nodaļas — 21985, vēstuļu, skolu dzīves un jaunatnes nodaļa — 22203, grāmatvedība, uzziņas par sludinājumiem — 22305.

Laikraksts «Novadnieks» iznāk kopš 1950. gada 29. marta otrdienās, ceturtdienās un sestdienās latviešu un krievu valodās. Iespiests Latvijas izdevniecību, poligrāfijas un grāmatu tirdzniecības apvienības Daugavpils tipogrāfijā (Daugavpilī, Valkas ielā 1). Izdevniecība «Avīze» (Rīgā, K. Valdemāra ielā 105). Viena nosacītā iespiedloksne. Ofsetiespiedums. Izdevējdarbības licence Nr. 000069.
(«Новадниекс» («Земляк»). Газета Прейльского района на латышском языке.

Metiens 14 166 eksemplāru (latviešu valodā — 10 178 eks., krievu valodā 3 988 eks.).
Indekss 68169.
Pas. 632.